Grasduinen in online naslagwerken

Zoek het 's op!

'Googelen' mag dan al een werkwoord zijn, krachtpatser Google is niet altíjd de snelste weg naar de beste informatie. Soms klop je beter rechtstreeks aan bij een online naslagwerk: een encyclopedie, een atlas of een woordenboek bijvoorbeeld... TOON VAN DAELE

Google heeft inmiddels meer dan acht miljard webpagina's geïndexeerd, wat het wel erg verleidelijk maakt om ál je online opzoekwerk voortaan tot deze speurneus te beperken. Maar tegelijk kan deze gigantische databank ook in je nadeel werken. Het aantal hits dat Google uitspuwt, loopt niet zelden in de honderdduizenden. En dan kan je alleen maar hopen dat de beste informatie in de eerste 10 of 20 hits staat – want veel verder blijken de meeste gebruikers niet te willen spitten. Komt daarbij dat het vaak moeilijk in te schatten valt hoe betrouwbaar de informatie is waar de Google-hits je naartoe voeren. De PageRank op de Google-toolbar – hoe meer externe links er naar een pagina wijzen, hoe hoger de quotering – geeft wel een zekere indicatie, maar in de praktijk blijkt ook die niet altijd te vertrouwen (want manipuleerbaar). Soms spreek je dus beter een meer gespecialiseerde kennisbank aan, die betrouwbaarder is en/of alle belangrijke informatie over het bewuste topic overzichtelijk heeft verzameld. In dit dossier stellen we je een aantal van deze online naslagwerken voor: zowel algemene als specifieke encyclopedieën, atlassen, woordenboeken en andere verzamelwerken. Wij hebben natuurlijk een stevige selectie moeten maken, want het web herbergt tal van zulke kennisbanken. We beperkten ons alvast tot Nederlandstalige en Engelstalige bronnen. Een tweede criterium was de kwaliteit, want er blijkt toch heel wat kaf tussen het koren te steken. En ten slotte lieten we ons charmeren door naslagwerken die zich geheel gratis laten raadplegen. Commerciële bronnen hebben we enkel opgenomen als ze kwalitatief uitblonken.

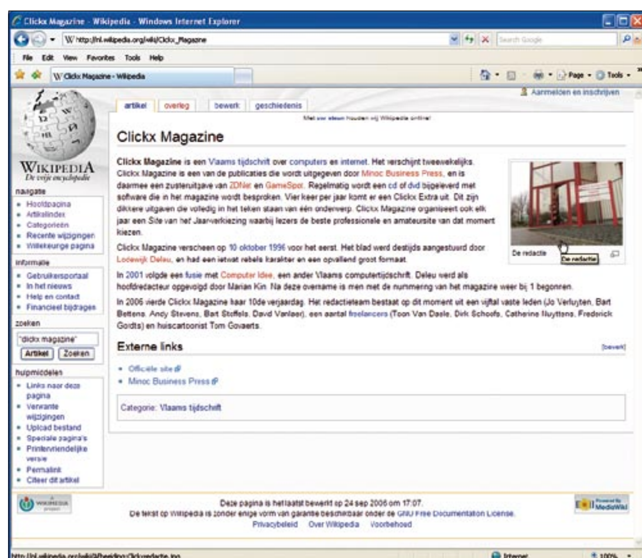
Algemene encyclopedieën

Doordachte zoekmogelijkheden zorgen voor meer efficiëntie.

WIKIPEDIA

Zonder meer een verplichte stop is http://nl.wikipedia.org of – wie de taal van Shakespeare machtig is – http://en.wikipedia.org. In Clickx 127 hebben we het al uitvoerig gehad over deze Wikipedia, een razend populaire en gratis encyclopedie die door gebruikers als jij en ik niet alleen geraadpleegd, maar ook online aangepast en uitgebreid kan worden! De Nederlandse variant is momenteel zo'n kwart miljoen artikels rijk, terwijl de Engelstalige rond anderhalf miljoen bijdragen draait, maar dagelijks komen er dus nieuwe artikels bij. Artikels opsnorren gaat het snelst via de zoekbalk, die je op zowat elke pagina aantreft in het linkerpaneel. Heb je eenmaal een zoekterm ingetikt, dan kan je hetzij op **Artikel**, hetzij op **Zoeken** drukken. De eerste knop brengt je linea recta naar het artikel dat jouw zoekterm in de titel heeft staan. De tweede voert je naar een overzicht van artikels waarbij je zoekterm ergens in de inhoud staat. De betere hits mag je normaliter bovenaan de lijst verwachten. Je zoekterm hoef je trouwens niet tot één woord te beperken. Tik je verscheidene woorden in, dan toont Wikipedia je enkel artikels die al die woorden bevatten, zij het niet noodzakelijk na elkaar. Plaats je ze tussen dubbele aanhalingstekens (zoals "clickx magazine"), dan beschouwt Wikipedia je zoekterm als één onverbrekelijk begrip. De kwaliteit van de artikels is over het algemeen vrij goed, maar je moet wel alert blijven. Vergeet niet dat iedereén artikels kan toevoegen en de inhoud kan aanpassen... Nu zijn er wel heel wat vrijwillige redacteurs die op vinkenslag liggen, maar vandalisme en vooral onbewuste fouten zijn nooit helemaal uitgesloten. De artikels mag je trouwens zelf gebruiken en verspreiden, op voorwaarde dat je de bron vermeldt én dat de inhoud vrij te gebruiken blijft.

Een reusachtige encyclopedie die dankzij jou (en mij) nog dagelijks aangroeit.

BRITANNICA

Stoor je je aan de soms halfafgewerkte of stilistisch bedenkelijke artikels van Wikipedia, en loop je liever geen risico op bewuste fouten door vandalisme, dan kan je nog altijd je toevlucht nemen tot de gerenommeerde Encyclopaedia Britannica www.britannica.com, de online versie van de gelijknamige encyclopedie. Voorwaarde is wel dat je het Engels niet schuwt én dat je na een proefperiode van 8 dagen bereid bent zo'n € 55 neer te tellen voor een jaarabonnement. Lijkt dit je toch wat veel, zet dan wel tijdig je proefabonnement stop via de link **My Account**, **Cancel your Subscription**! De encyclopedie bevat zo goed als uitsluitend bijdragen van betaalde specialisten. Dat staat borg voor een hoge kwaliteit, maar neemt niet weg dat er ook hier af en toe (inhoudelijke) fouten opduiken. Meer zelfs, volgens een studie uitgevoerd door Nature, eind 2005, zou de Britannica nauwelijks minder fouten vertonen dan Wikipedia, in een testreeks van wetenschappelijke artikels. Het aantal online artikels bedraagt meer dan 120.000, en ook hier wordt nog dagelijks aan gesleuteld. De zoekmogelijkheden zijn iets uitgebreider dan in Wikipedia. Helemaal bovenaan zie je naast de obligate zoekbalk ook enkele knoppen. Via **Subject** daal je af in een thematische rubricering, **A to Z** laat je toe de beginletters van artikels in te tikken en **The index** bezorgt je een overzicht van artikels waarin je trefwoord wordt behandeld. Bevat het artikel afbeeldingen of filmpjes, dan verschijnen automatisch de knoppen **Images** en **Media**, zodat je die media met één muisklik in beeld krijgt.

ENCARTA

Minstens even bekend, althans bij ons, is de Winkler Prins. Ook die kan je online raadplegen, in combinatie met Microsoft Encarta. Dit duo luistert naar de naam MSN Encarta Winkler Prins, en je vindt het op http://nl.encarta.msn.com. Zonder een te betalen abonnement (€ 34,99 per jaar) is de pret er echter snel af: je kan dan wel door de onderwerpen snuisteren, maar de bijhorende artikelen zijn haast allemaal voorbehouden voor de abonnees. Idem dito voor de interactieve wereldatlas en de verzameling mediabestanden. Dan is de Engelstalige versie van MSN Encarta http://encarta.msn.com guller. Hier kan je toch al iets opzoeken zonder vooraf in je buidel te moeten tasten. Uitgebreider is deze versie eveneens: je vindt er naast een wereldatlas bijvoorbeeld ook een woordenboek en een thesaurus.

ANDERE

We konden het niet laten ook even www.encyclopedia.com uit te proberen. Dat bracht ons bij de Engelstalige HighBeam Encyclopedia, die je laat speuren in zo'n 57.000 artikels van de Columbia Encyclopedia – heel wat bescheidener dus dan, zeg maar, Wikipedia. Wel tref je hier ook de knop **Reference** aan., die je laat speuren in 22 encyclopedieën, 78 woordenboeken, 3 almanakken en 3 thesauri – allemaal Engelstalig. Maar in de praktijk blijkt deze metazoeker teleurstellende resultaten af te leveren, en bots je vaak op de link "free trial" (lees: betalen na het proeven) zodra je een volledig artikel wil raadplegen. Dan lijkt een speurtocht via Answers.com www.answers.com ons een betere keuze. Deze metazoeker kondigt zich aan als 's werelds grootste *encyclodictionalmanacapedia*. Opvallend is dat de meeste hits uit het kamp van (de Engelstalige) Wikipedia komen. Tik je echter een term in die je ook in een woordenboek verwacht, dan duiken er gewoonlijk méér bronnen op. Een zoektocht naar *lightning* (bliksem) bijvoorbeeld leverde ons informatie uit 10 verschillende naslagwerken.

2 Specifieke encyclopedieën

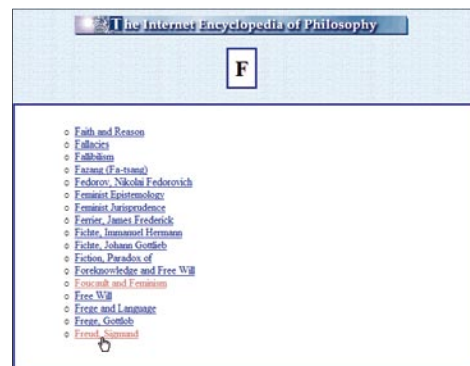
Uiteraard kan je ook voor meer gespecialiseerde topics terecht in een van de bovenvermelde encyclopedieën, maar gewoonlijk beperkt de informatie zich dan tot algemeenheden. Wie dieper wil boren, zal meer baat hebben bij specifieke naslagwerken. Een kleine greep uit het overweldigende aanbod…

- HowStuffWorks **www.howstuffworks.com** heeft weliswaar iets weg van een algemeen naslagwerk, maar omdat het zich toespitst op 'hoe dingen werken', zien we het meer als een technische encyclopedie. Deze Engelstalige site legt in begrijpelijke taal uit hoe 'iets' in elkaar steekt. Dat gaat van behoorlijk technische snufjes als *How Cable Television Works* tot iets minder technische (hoewel…) aangelegenheden als *How Kissing Works*! Een artikel is vaak in talrijke schermpjes – met de nodige banners – opgedeeld, zodat je voor behoorlijk wat bladerwerk staat. Handig is wel dat de site de honderden antwoorden in een dozijn tabbladen heeft ondergebracht, zoals **Auto Stuff**, **Money Stuff** en **Health Stuff**.

Vooral met medische informatie spring je best voorzichtig om!

- Nu kan je in deze laatste rubriek bijvoorbeeld wel uitvissen *How Body Mass Index Works*, maar voor ernstiger zaken klop je toch beter aan bij een heuse medische encyclopedie als **www.gezondheid.nl/medische-encyclopedie.php**. Naar eigen zeggen bevat dit naslagwerk informatie over zo'n 6.000 aandoeningen en medische begrippen, en zo'n 8.000 medicijnen – uitgespreid over liefst 160.000 pagina's. De encyclopedie is ingedeeld in een zestal rubrieken (zoals **Ziekten**, **Virtueel lichaam** en **Homeopatische middelen**), maar via de link **Zoek snel** krijg je ook toegang tot een zoekmotor.
- Van gezondheid naar natuur is maar een kleine stap… Wie dacht dat hij op het net geen naslagwerken over (geneeskrachtige) planten zou vinden, moet maar eens een bezoekje brengen aan **http://users.pandora.be/guy.de.kinder/links/plantendatabases.htm**. Deze stek bevat links naar meer dan 100 informatiesites rond planten, met voornamelijk Nederlandstalig en Engelstalig bronnenmateriaal. Alleen jammer dat de verzamelaar ons geen beoordeling geeft. Een topper is alvast Botany.com **www.botany.com**, met een indrukwekkend aantal lemma's waar voor elke tuinier wel iets te rapen valt (de lay-out zien we door de vingers).

Eet meer Freud – filosofie is gezond.

- Zit je liever met je hoofd in de wolken dan met je vingers in de grond, klop dan even aan bij The Internet Encyclopedia of Philosophy **www.iep.utm.edu**, een uitgebreide, Engelstalige encyclopedie over (en voor?) filosofen. Klik de gewenste letter uit het alfabet aan en selecteer je favoriete wijs(be)geer(te).

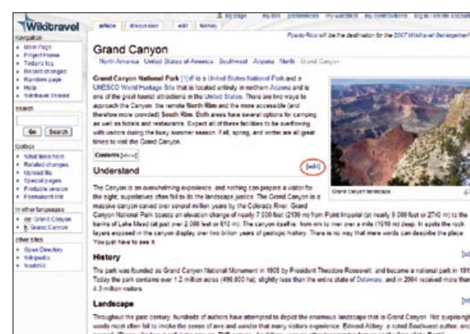
3 Atlassen (reis- en landeninformatie)

Zit reizen in je bloed, dan kan je op het net tal van wegen op. Een interactieve wereldatlas bijvoorbeeld is een vast onderdeel van je eventuele abonnement op de Britannica en op MSN Encarta Winkler Prins Premium. De Engelstalige versie op **http://encarta.msn.com** is iets toeschietelijker: hier kan je op het tabblad **World Atlas** wél een en ander gratis uitproberen. Je hoeft slechts een plaatsnaam in te tikken, en even later kan je de wereldbol op die locatie verder inzoomen. Jammer genoeg is het aantal kaartstijlen in de gratis versie beperkt tot 3: **Comprehensive**, **Time Zones** en **Ecology**. De andere 15 zijn – je raadt het al – betalend.

Een interactieve wereldatlas: enkel bij abonnement in vol ornaat.

Iets uitgebreider dan de gratis versie bij MSN, is de Engelstalige Atlapedia Online **www.atlapedia.com**. Naast fysieke en politieke kaarten krijg je hier ook compacte informatie over zowat alle landen van de wereld. Je vindt er gegevens over ligging en klimaat, inwoners, religie, taal, geschiedenis en economie. Voor meer up-to-date informatie kan je terecht bij The World Factbook van de CIA, op **https://www.cia.gov/cia/publicatons/factbook**. De informatie is erg summier, maar beslaat tal van topics en is over het algemeen wel accuraat. Ongenadig soms ook, als je bij de klimaatbeschrijving van België leest "rainy, humid, cloudy". Welkom, toeristen…

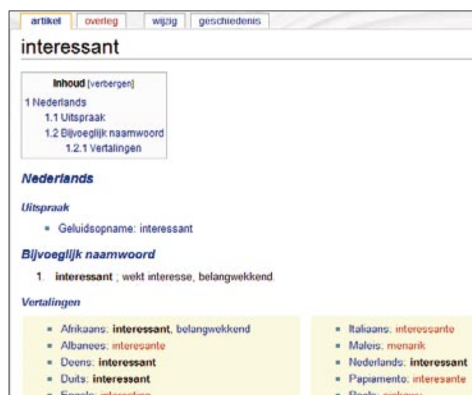
Duizenden reisverslagen uit de eerste hand in Wikitravel.

Een veelzijdige stek met uitgebreide informatie is CountryReports.org **www.countryreports.org**. Je kan hier bijvoorbeeld het volkslied van een land beluisteren, of twee landen op diverse criteria vergelijken. Jammer genoeg ligt 90% van de informatie begraven onder een inschrijvingsverplichting – hoewel, circa € 4 per jaar is nu ook weer niet zó gek veel.

Van een geheel ander opzet getuigt Google Earth. De gratis applicatie zelf moet je downloaden (**http://earth.google.com** – 14,1 MB), maar de infor-

4 Woordenboeken & thesauri

Wie naar de vertaling van een woord zoekt, wil dat het liefst met een minimaal aantal muisklikken. Werk je bijvoorbeeld met een recente versie van Word, dan kan je hiervoor het taakvenster **Onderzoeken** aanspreken. Ga naar het menu **Beeld** en stip de optie **Taakvenster** aan – in het paneel selecteer je vervolgens **Onderzoeken**. Kies voor **Vertaling**, stel de juiste bron- en doeltaal in en druk op het groene pijltje. Het ingevulde woord wordt meteen vertaald via WorldLingo. Had je geen woord opgegeven, dan verschijnt je hele document (gebrekkig) vertaald op een webpagina.

Hoe luidt dit woord in (tientallen) andere talen?

Een uiterst krachtig en veelzijdig instrument is Babylon www.babylon.com. Jammer genoeg niet gratis (vanaf € 35 per jaar), maar je kan wel 7 dagen proefdraaien. Eens Babylon geïnstalleerd, kan je via een sneltoets rechtstreeks vanuit je document de vertaling van een woord of alinea opvragen. Het hele concept is modulair: je kan online putten uit tal van bijkomende woordenboeken en die lokaal installeren. Het gaat trouwens niet enkel om vertaalwoordenboeken. Er zitten ook gespecialiseerde, verklarende exemplaren tussen, maar even goed heuse encyclopedieën. Bekende woordenboeken als Van Dale, Oxford, Merriam-Webster, Britannica Concise en Larousse zijn tegen een meerprijs beschikbaar. Wie zin heeft, kan zelfs z'n eigen woordenboek(je) samenstellen en aan de (Babylon-)gemeenschap aanbieden.
Goed op weg naar een ereplaats op het taalschavotje is alweer een ander Wiki-project: http://wiktionary.org. Je treft hier woordenboeken aan met verklaringen, vertalingen én uitspraak. De Engelse variant overdondert je met meer dan 300.000 lemma's uit 389 talen die in het Engels zijn omgezet. De Franse hinkt niet veel achterop (circa 220.000 woorden), en ook de Nederlandse versie doet met 25.000 woorden aardig z'n best.

Is de Engelse taal je ding, dan mag www.dictionary.com evenmin in je favorietenlijst ontbreken. Deze stek geeft alle opzoekingen namelijk door aan diverse verklarende woordenboeken of thesauri. Uit de indrukwekkende hitlijst pik je er dan zelf de beste uit. Blijven we bij onze moedertaal, dan noteren we vooral de gratis opzoekingen in Van Dale Hedendaags Nederlands www.vandale.nl en in de Woordenlijst Nederlandse Taal ofte 'het groene boekje' http://woordenlijst.org, voor wie de juiste schrijfwijze wil kennen volgens de officiële spelling van 2005.

Een indrukwekkend, modulair concept waaraan je tal van woordenboeken kan toevoegen.

Ook MS Office biedt een vertaalhulp aan.

matie vloeit als een datastroom je pc binnen via je internetverbinding. Deze schitterende service is al uitgebreid aan bod gekomen in Clickx 113. Het komt erop neer dat je een locatie of zelfs een hele route kan aanduiden, waarna Google Earth je meeneemt in een soort helikoptervlucht. Van heel wat plekken op deze aardkloot krijg je dan gedetailleerde satellietbeelden te zien. Vergeet zeker niet enkele Layers te activeren, waaronder die van **National Geographic Magazine** in de rubriek **Featured Content**: er komt dan nog heel wat extra informatie aan je vingertippen!
Ten slotte stellen we je graag nog een telg uit het Wiki(pedia)-kamp voor: http://wikitravel.org, een indrukwekkende databank vol reisverslagen, in diverse talen. De Engelstalige versie neemt opnieuw het voortouw met dik 12.000 reisbestemmingen, de Nederlandstalige variant hangt met zo'n 170 bestemmingen nog wat slapjes in de koorden. Alle verslagen komen uit de pen van willekeurige reizigers. En net zoals bij Wikipedia kunnen ook jij en ik verslagen toevoegen of bestaande documenten online aanpassen.

Boekwerken

Het laat zich wat lastig onder de noemer naslagwerken scharen, maar we willen je enkele gratis projecten rond uiteenlopende boekwerken toch niet onthouden. Bekend is alvast het Project Gutenberg **www.gutenberg.org**, dat inmiddels al meer dan 19.000 gratis e-boeken in zijn online catalogus heeft steken. Het gaat om allerlei literaire werken waarop geen copyright (meer) rust. Een overweldigende meerderheid situeert zich opnieuw in het Engelstalige kamp (circa 17.000 stuks), maar uiteindelijk zijn toch een 50-tal talen vertegenwoordigd. Het Nederlandse aanbod doet het niet onaardig, met bijna 250 boeken. Daar steken, naast tal van nobele onbekenden, ook bekende klassiekers tussen van Conscience, Frederik Van Eeden en Erasmus. Je kan in de catalogus snuisteren op auteursnaam of op titel, maar we raden je aan zeker ook de **Advanced Search** uit te proberen. Die laat je namelijk toe onder meer op taal en type te filteren.

De Leeuw van Vlaanderen by Hendrik Conscience

Help — Read online

Bibliographic Record	
Creator	Conscience, Hendrik, 1812-1883
Title	De Leeuw van Vlaanderen Of de Slag der Gulden Sporen
Language	Dutch
EText-No.	15682
Release Date	2005-04-22
Copyright Status	Not copyrighted in the United States. If you live elsewhere check the laws of your country before downloading this ebook.
Base Directory	files/15682/

Download this ebook for free

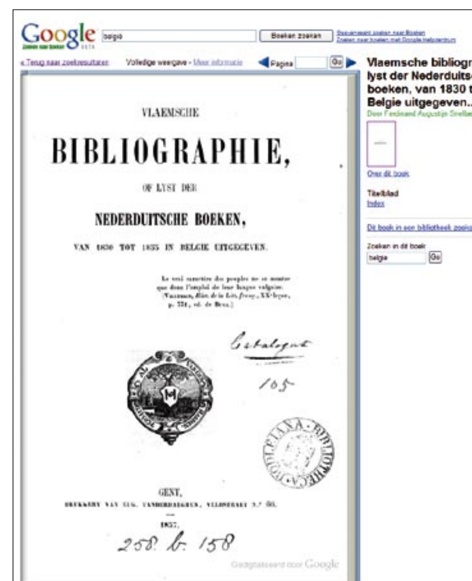
Formats Available For Download

Format	Encoding	Compression	Size	Download Links
Plucker		none	unknown	main site
HTML		none	1004 KB	main site mirror sites P2P
HTML		zip	481 KB	main site mirror sites P2P
Plain text	iso-8859-1	none	877 KB	main site mirror sites P2P
Plain text	iso-8859-1	zip	324 KB	main site mirror sites P2P

Project Gutenberg: Conscience leert zijn volk misschien ook nog e-books lezen...

Vooralsnog bescheidener van opzet is **http://wikisource.org**, alweer zo'n Wiki-project. Ook deze databank vult zich met rechtenvrij bronmateriaal, dit keer van uiteenlopend pluimage. Dat loopt van fictieve werken, over historische documenten, tot culturele bijdragen en zelfs verkiezingsgegevens. De Nederlandstalige bodem blijkt voorlopig niet zo vruchtbaar (circa 500 bijdragen), maar de Engelstalige scoort alweer met een indrukwekkende 42.000 teksten.

Ook Google koestert hoge ambities met het project Google Books **http://books.google.be**. Op dit moment is Google volop bezig duizenden boekwerken uit diverse bibliotheekverzamelingen in te scannen en het resultaat in een databank te stoppen. Die kan je dan via trefwoorden doorzoeken, waarbij je vooraf aangeeft of je enkel geïnteresseerd bent in – voornamelijk oudere – boeken met volledige inzage, dan wel ook in werken met beperkt inkijkrecht.

Google Books: ingescand leest netjes.

Schoolwerk

Voor de ene een droom, voor de andere een nachtmerrie: een gratis online databank vol kant-en-klare spreekbeurten, boekbesprekingen en werkstukken. Zo'n Mekka vind je op **www.scholieren.com**, waar het balkje **Zoek op trefwoord** verleidelijk op de volgende leerling wacht. Wij probeerden het met 'computer', en dat leverde ons zo'n 60 hits op. Nogal wat werkjes schamen zich niet voor spel- en stijlfouten, maar dat is misschien net wat een leerling nodig heeft om z'n leerkracht te overtuigen? Nóg indrukwekkender is de verzamelstek **www.schooltool.nl**, die meer dan 80.000 van dergelijke documenten uit 13 verschillende sites heeft samengebracht. Je kan hier online zoeken, maar gretige plagiaristen sponzen misschien liever de offline toepassing Schooltool. Daarmee kan je zoeken op (trefwoorden in de) titel, auteur, type én schoolvak. En mocht je het als lesgever niet meer zien zitten: een bezoek aan **www.ephorus.com** zorgt misschien voor een opkikkertje. Je kan hier namelijk een demoaccount aanvragen die je toelaat snel en makkelijk plagiaat op te sporen. Zit je als leraar ooit zélf verlegen om wat creativiteit, laat je dan inspireren door de voortreffelijke bronverzameling op **www.klascement.net** – een initiatief gesponsord door het Departement Onderwijs. Via het tabblad **EduDocs** speur je naar bruikbare lesdocumenten, netjes gefilterd op vak, onderwijstype, doelgroep en/of categorie. Na een gratis aanmelding kan je die documenten downloaden en zelf gebruiken.

Ook de rubriek **Documentatie** van de portaalsite van het Gemeenschapsonderwijs **http://portaal.gemeenschapsonderwijs.be/documentatie** is een ommetje waard, al bevindt die zich nog in een bètastadium. Bij **Nuttige links** tref je zelfs het item **Woordenboeken en naslagwerken** aan, die je op zijn beurt naar een tiental subrieken voert (waaronder **Encyclopedieën en naslagwerken** en **Speciale woordenboeken**). Je bent dus nog wel even zoet... ♦

Schooltool

Zoeken: kernenergie | Auteur | Zoeken in alle types | Zoeken in alle vakken | Wissen

Zoeken in alle vakken
Aardrijkskunde
ANW
Biologie
CKV
Duits
Economie
Engels

Informatie
Status: Er zijn 33 documenten gevonden
Aantal zoekopdrachten: 9
Aantal gevonden documenten: 104
Schooltool opstarten bij Windows aanmelding: ☑

Aanbieding van de dag

Titel		e	Vak	Kwaliteit	Woorden	Taal	Niveau
Hoe wek je kernenergie op?		kstuk	Natuurkunde	-	-	Nederlands	-
Kernenergie		ktische opd...	ANW	8	7600	Nederlands	5VWO
Kernenergie		aktische opd...	Scheikunde	8	2100	Nederlands	5VWO
Kernenergie	-	Spreekbeurt	Nederlands	8	1000	Nederlands	4VWO
Kernenergie	-	Werkstuk	ANW	8	2800	Nederlands	6VWO
Kernenergie	-	Werkstuk	ANW	8	3450	Nederlands	2VWO
Kernenergie	-	Praktische opd...	ANW	6	1500	Nederlands	-
Kernenergie	-	Spreekbeurt	Natuurkunde	6	750	Nederlands	2VWO
Kernenergie	-	Werkstuk	ANW	6	1000	Nederlands	2VWO
Kernenergie	-	Werkstuk	Natuurkunde	6	2400	Nederlands	-
Kernenergie	-	Werkstuk	Natuurkunde	6	1600	Nederlands	3HAVO
Kernenergie	-	Werkstuk	Scheikunde	6	1450	Nederlands	3VWO
Kernenergie	-	Opdracht	Natuurkunde	4	400	Nederlands	4VMBO
Kernenergie	-	Spreekbeurt	Natuurkunde	4	200	Nederlands	-
Kernenergie	-	Werkstuk	Natuurkunde	4	950	Nederlands	4e klas
Kernenergie	-	Profiel werkstuk	Natuurkunde	1	5300	Nederlands	5HAVO
kernenergie	-	Werkstuk	Natuurkunde	7	-	Nederlands	-
Kernenergie	-	Werkstuk	Scheikunde	-	-	Nederlands	-
Kernenergie	-	Werkstuk	Nederlands	-	-	Nederlands	-
Kernenergie	-	Werkstuk	Natuurkunde	-	-	Nederlands	-

Een boekbespreking op 2 minuten? Moet kunnen!